

Főoldal > ... > Jogi Szakember Keresése > Szakértő Keresése > Poland

Szakértő keresése

Tartalomszolgáltató:

Lengyelország

Lengyelország

I. Szakértői jegyzékek és nyilvántartások

Minden regionális bíróság saját szakértői jegyzéket vezet. A jegyzék közzétételéért a regionális bíróság elnöke felel. Lásd: Lublin esetében a <https://lublin.so.gov.pl/lista-bieglych,m,m1,2,270>, valamint Krakkó esetében a http://www.krakow.so.gov.pl/fck_pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli_20180205_strona.pdf pliki/file/Testowy/Biegli/Biegli 20180205 strona.pdf weboldalt. A nyilvántartások nyilvánosan hozzáférhetők.

A szakértőkre életkori korlátozás vonatkozik, amely szerint legalább 25 évesnek kell lenniük. A szakértőknek elméleti és gyakorlati szakértelemmel kell rendelkezniük a tudomány, a technológia, a művészet vagy valamely szakma területén, illetve egyéb készségekkel kell bírniuk. A vonatkozó feltételek nem kerültek hivatalosan meghatározásra. A regionális bíróság elnöke dönt arról, hogy a pályázó megfelel-e a szakértőkre vonatkozó valamennyi feltételnek. A nyilvántartásba vétel érdekében a szakértőknek esküt kell tenniük. Annak a személynek, aki szeretné, ha felvennék a szakértői jegyzékbe, kérelmet kell benyújtania a regionális bíróság elnökéhez.

A regionális bíróság elnöke a következő esetekben törölheti a szakértőt a nyilvántartásból:

- ha azt a szakértő kérelmezi;
 - ha a szakértő már nem felel meg a tisztség ellátásához szükséges követelményeknek, vagy ha megállapítást nyer, hogy a nyilvántartásba vételekor nem felelt meg a követelményeknek, és azokat azóta sem teljesítette;
- fontos okokból, különösen akkor, ha a szakértő nem megfelelően végzi a tevékenységét.

A szakértőkre nem vonatkozik külön magatartási vagy etikai kódex, azonban tiszteletben kell tartaniuk a polgári/közigazgatási/büntetőeljárásról szóló törvénykönyvet.

A nyilvántartásokat rendszeresen frissítik. A regionális bíróság elnöke minden év januárjában megosztja az igazságügyi szakértők jegyzékét a kerületi bíróságokkal és az Igazságügyi Minisztériummal, valamint mindenkit haladéktalanul értesít a jegyzék bármilyen változásáról és arról, ha valamely érintett személy ellen büntetőeljárás indul, vagy cselekvőképtelenné válik.

A szakértők nyilvántartásba vétele öt évre szól.

A szakértők a tudomány, a technológia és a művészet egyes területei, valamint különböző szakmák és egyéb készségek szerint szerepelnek a jegyzékben. A szakterületek listája igen hosszú és változatos.

A nyilvántartásba vétel után a szakértőknek nincs további kötelezettségük. Bár léteznek megfelelő posztgraduális képzések és tanfolyamok, a szakértők nem kötelesek továbbképzéseken részt venni. A gyakorlatban azonban ha a következő időszakban is szeretnének szerepelni a jegyzékben, igazolniuk kell, hogy folyamatosan igyekeznek elmélyíteni az ismereteiket (azaz tanfolyamokon, konferenciákon, posztgraduális képzéseken stb. vesznek részt).

II. A szakértők szakképesítése

A szakértőknek elméleti és gyakorlati szakértelemmel kell rendelkezniük a tudomány, a technológia, a művészet vagy valamely szakma területén, illetve egyéb készségekkel kell bírniuk. A vonatkozó feltételek nem kerültek hivatalosan meghatározásra. A regionális bíróság elnöke dönt arról, hogy a pályázó megfelel-e a szakértőkre vonatkozó valamennyi feltételnek.

A szakértőkkel szemben nem elvárás, hogy valamely szakmai testület tagjai legyenek. Hivatalosan nem szólítják fel őket arra, hogy rendszeresen fejlesszék a készségeiket, és nem érhető el a folyamatos szakmai továbbképzés rendszere. A szakértőknek nem kell igazolniuk, hogy továbbképzéseken vesznek részt, és semmilyen módszer nem áll rendelkezésre a szakértők által megszerzett ismeretek felmérésére. Azonban ha a következő időszakban is szeretnének szerepelni a jegyzékben, igazolniuk kell, hogy folyamatosan igyekeznek elmélyíteni az ismereteiket.

III. A szakértők díjazása

A szakértők díjazását az igazságügyi miniszter által 2013. április 24-én kiadott, a szakértői díjak és átalányösszegek meghatározásáról, valamint a szakvélemény kiadásához szükséges költségek dokumentálásának a módjáról szóló rendelet határozza meg. Megállapításra kerültek a szakértői óradíjak, amelyek a költségvetési törvény által meghatározott alapösszeg részét képezik. A szakértő díjazása általában a szakértői munkára fordított órák számán és a szakértő iskolai végzettségén alapul. A rendelet rögzíti a díj minimális és maximális összegét.

A szakértői díjak kifizetéséről az igazságszolgáltatási rendszer vagy az egyik fél gondoskodik. A felek a szakértői díj tekintetében költségmentességben részesülhetnek, amelynek mértékét a jogszabályok nem határozzák meg.

A díjazást rendelet határozza meg. Különleges esetekben – különösen a nehezebb feladatok esetében – a díj jogszabályban rögzített mértéke az adott esetre vonatkozó bírósági határozat rendelkezése alapján túlléphető. A gyakorlatban azonban a polgári eljárásban a feleknek hozzá kell járulniuk ahhoz, hogy a szakértők magasabb díjat kapjanak.

Polgári ügyekben a bíróság által kirendelt szakértő esetében az egyik felet kötelezik arra, hogy fizessen előleget a szakértőnek. A szakértők díjelőlegben részesülhetnek. Az eljárás végén azonban az érdemi ítéletben a bíróság dönt arról, hogy kinek kell viselnie a végleges költségeket. A költségviselés megosztható a felek között.

Büntetőügyekben az állam fizeti a szakértőket (és a vádlott csak akkor viseli a szakértői díjakat, ha elítélik): az állam által kifizetett összegek állami pénzügyi ellenőrzés hatálya alá tartoznak, melynek keretében az államháztartási törvénnyel ellentétes kifizetések megtámadhatók.

IV. A szakértők felelőssége

A hamis szakvéleményt benyújtó szakértő a büntetőjog értelmében 10 évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető.

Ezzel kapcsolatban nincsenek külön polgári jogi rendelkezések. A szakértők felelősségére a polgári jog általános szabályai (deliktuális felelősségi jog/szerződési jog) alkalmazandók.

A szakértők nem kötelesek szakmai felelősségbiztosítást kötni az esetleges felelősségük fedezésére.

V. A szakértői eljárásokkal kapcsolatos további információk

A szakértők kinevezését az igazságügyi miniszter 2005. január 24-i rendelete szabályozza. Ezenkívül további szabályok találhatóak a polgári, a büntető- és a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyvekben. A polgári eljárásokban a felek szakértő kirendelését kérelmezhetik. A polgári eljárásokban a szakértő kirendelésének általában az a feltétele, hogy az azt kérelmező felek megelőlegezzék a szakvélemény elkészítéséhez kapcsolódó költségeket.

A polgári, a büntető- és a közigazgatási eljárásokban alapvetően ugyanazok a szabályok alkalmazandók. Polgári,

közigazgatási és büntetőjogi eljárásokban nincs alapvető különbség a szakértő kirendelése között.

Az igazságügyi szakértői cím csak a bíróságok vagy az ügyészség számára készített szakértői vélemény elkészítése során és annak céljából használható. Lengyelországban a szakértők száma körülbelül 15 000.

1. A szakértők kirendelése

Igazságügyi szakértői jogállású szakértőket csak a bíróságok és az ügyészségek rendelhetnek ki. A kirendelésre hivatalból vagy a felek kérelme alapján kerülhet sor. A bíróság vagy az ügyészség megbízásából elkészített szakvélemény különleges bizonyítéknak minősül, amelyet szakértői véleménynek neveznek.

A felek magánúton is alkalmazhatnak szakértőket, e szakértők jelentéseit azonban további bizonyítékként kell benyújtani.

a) Bíróság általi kirendelés

A bíróságok szakértői jegyzékeket alkalmaznak. Minden regionális bíróság saját szakértői jegyzéket vezet. A bíróságok által széles körben alkalmazott gyakorlat, hogy a (helyi) nyilvántartásból rendelnek ki szakértőt. A nyilvántartás használata azonban nem kötelező.

b) Felek általi megbízás

A felek semmilyen esetben nem jelölhetnek ki igazságügyi szakértőket, azonban a polgári és a közigazgatási eljárásokban a felek saját szakértőt bízhatnak meg. Ehhez semmilyen külön eljárást vagy szabályt nem kell követniük.

2. Az eljárás

a) Polgári eljárás

A polgári eljárásokban a szakértőnek nem kell részt vennie az előzetes tárgyaláson (ha ilyen tárgyalásra sor kerül). A bíróság a határidővel összefüggésben nyomon követi a szakértői vizsgálat előrehaladását. A bíróság tekintendő a „legfőbb szakértőnek”, amely dönt a szakvélemény minőségéről. A bíróságot nem köti a szakértői jelentésben kifejtett szakvélemény, hanem eldöntheti, hogy az az adott ügyben a tényállás megállapításának alapjául szolgálhat-e.

1. A szakértői jelentés

A szakértő írásban terjeszti elő a véleményét. A szakértőnek nem kell meghatározott szerkezet szerint elkészíteni a véleményt. A szakértők nem kötelesek előzetes jelentést benyújtani. Záró szakvéleményében a szakértőnek válaszolnia kell a felek érveléseire. A szakértőnek sok esetben – a bíró felhívására, illetve ha a fél erre vonatkozó kérelmet nyújt be, és a bíró azt elfogadja – kiegészítő jelentést kell készítenie. Ez akkor fordulhat elő, ha a szakértő nem válaszolt az adott megbízáshoz kapcsolódó összes kérdésre, vagy ha később további kérdések merülnek fel.

A bíróság új végzést bocsát ki, amelyben megállapítja, hogy szükség van további adatokra, és meghatározza a megválaszolandó kérdéseket. A felek további pontosítást kérhetnek a bíróságtól. A gyakorlatban azonban valószínűbb, hogy másik szakértőt jelölnek ki attól függően, hogy az érintettek elégedettek-e az első szakvéleménnyel.

2. Bírósági tárgyalás

A szakvélemény benyújtását követően a szakértőknek részt kell venniük a tárgyaláson annak érdekében, hogy válaszoljanak a bíróság és a felek kérdéseire. Ennek során az ügyész és a felek ügyvédei kérdéseket tehetnek fel a szakértőknek.

b) Egyéb eljárás

Egyes szakértőket – elsősorban pszichológusokat – a tanúk vagy a felek meghallgatásán történő részvétel céljából rendelnek ki. Ezek a szakértők értékelik az érintett személyek észlelési képességét, valamint azt, hogy

milyen mértékben képesek előadni a véleményüket.

Az itt bemutatott információk az [Európai Szakértői Intézet \(EEI\)](#) által a „Szakértők keresése” elnevezésű projekt során az országonként kiválasztott kapcsolattartóktól származnak.

■ Last update: 27/05/2024

E lap nemzeti nyelvű változatát az adott tagállam tartja fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Az Európai Bizottság nem vállal semmifajta felelősséget az e dokumentumban szereplő vagy abban hivatkozott információk vagy adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.